

การแก้ไขคำสั่งหรือการยกเลิกคำสั่ง

การแก้ไขคำสั่งหรือการยกเลิกคำสั่ง คือ การที่ส่วนราชการออกคำสั่งแล้วต่อมาภายหลังพบว่าคำสั่งดังกล่าวมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนในประเด็นต่าง ๆ จำเป็นต้องแก้ไขให้ถูกต้อง แต่ในบางครั้งคำสั่งนั้นอาจมีความผิดพลาดในสาระสำคัญหรือผิดหลักเกณฑ์ข้อกฎหมายที่ไม่อาจแก้ไขได้ จำเป็นต้องยกเลิกคำสั่งดังกล่าว

คำสั่งในที่นี้ส่วนใหญ่ คือ คำสั่งในการบริหารงานบุคคลในส่วนของการบรรจุแต่งตั้ง เช่น คำสั่งบรรจุ ย้าย เลื่อนตำแหน่ง โอน เป็นต้น

ก.พ.ในการประชุมครั้งที่ 1/2526 เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2526 มีมติว่า คำสั่งของทางราชการนั้น เมื่อออกมาแล้วจะแก้ไขหรือยกเลิกได้ ก็ต่อเมื่อคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งที่ออกมาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่ถูกต้องกับข้อเท็จจริง

ส่วน กรณีใดจะใช้วิธี → แก้ไขคำสั่ง หรือ
กรณีใดจะใช้วิธี → ยกเลิกคำสั่ง หรือ
กรณีใดที่ไม่อาจแก้ไข หรือ ยกเลิกคำสั่งได้ นั้น

ต้องพิจารณาว่า คำสั่งนั้นมีความผิดหรือไม่ หากผิดก็ต้องดูว่าผิดในประเด็นใด เป็นสาระสำคัญหรือไม่ หรือสามารถจะแก้ไขได้หรือไม่ เพราะการผิดข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงนั้น บางประเด็นสามารถแก้ไขได้ เมื่อแก้ไขแล้วก็จะทำให้คำสั่งดังกล่าวถูกต้อง แต่บางประเด็นเมื่อผิดแล้วไม่สามารถแก้ไขได้ ต้องใช้วิธีการยกเลิกคำสั่ง ซึ่งส่วนใหญ่ที่พบ คือ จะผิดในเรื่องเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง

คำสั่งที่ต้องแก้ไข

กรณีคำสั่งที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น

1. กรณีย้ายข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งหนึ่งไปดำรงตำแหน่งอีกตำแหน่งหนึ่ง โดยให้มีผลย้อนหลังไปก่อนไปก่อนวันออกคำสั่ง โดยมีได้มีคำสั่งให้รักษาการในตำแหน่งหรือให้รักษาราชการแทนหรือให้ปฏิบัติราชการในตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ฉะนั้น กรณีนี้เป็นเรื่องที่ต้องแก้ไขคำสั่งย้ายนั้นให้ถูกต้อง คือ ให้มีผลไม่ก่อนวันที่ออกคำสั่ง

↓

ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นกรณีที่ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการแต่งตั้งย้อนหลัง เช่น กรมมีคำสั่ง/..... ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2548 ย้ายนายปราบ ตำแหน่ง จ.บริหารงานทั่วไป 5 ไปดำรงตำแหน่ง จ.วิเคราะห์นโยบายฯ 5 โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 ทั้ง ๆ ที่ไม่มีคำสั่งให้ ข้าราชการผู้นี้ไปปฏิบัติหน้าที่หรือรักษาการในตำแหน่งแต่อย่างใด

2. กรณีสั่งบรรจุนายศักดิ์ วุฒิ ปวท.(บัญชี) ซึ่งเป็นผู้สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งเจ้าพนักงานพัสดุ 2 เข้ารับราชการในตำแหน่งที่สอบแข่งขันได้ โดยให้ได้รับเงินเดือนในอันดับ ท.2 ชั้น 6,490 บาท แต่ภายหลังตรวจสอบพบว่า อัตราเงินเดือนดังกล่าวไม่ถูกต้อง เพราะเป็นอัตราเงินเดือนสำหรับวุฒิ ปวส. ที่ถูกต้องสำหรับเงินเดือนวุฒิปวท. คือ ชั้น 5,920 บาท ฉะนั้น กรณีนี้จึงเป็นกรณีที่ต้องแก้ไขคำสั่งบรรจุ ในส่วนของการให้ได้รับเงินเดือนให้ถูกต้อง เป็นอันดับ ท.2 ชั้น 5,920 บาท

↓

ทั้งนี้ เพราะคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายเกี่ยวกับการให้ได้รับเงินเดือน

กรณีคำสั่งที่ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง เช่น

1. จังหวัด ก. มีคำสั่ง...../..... ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 ย้ายข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 3 ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี 3 ในส่วนราชการเดิม ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 แต่ต่อมากรม ข. ได้มีคำสั่ง...../..... ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2548 เลื่อนข้าราชการผู้นั้นขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 4 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2548 (คำสั่งเลื่อนระดับถูกต้อง) กรณีจึงทำให้คำสั่งย้ายนั้นเกิดความคลาดเคลื่อนในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับระดับและอัตราเงินเดือน ฉะนั้น กรมจึงต้องแก้ไขคำสั่งย้ายให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง

คำสั่งที่ต้องยกเลิก

กรณีคำสั่งที่ออกมาโดยไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง เช่น

1. กรม ก. มีคำสั่ง..../..... ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2548 รับโอนข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5 จาก กรม ข. โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 แต่ในระหว่างที่กรม ข. ยังมีได้ออกคำสั่งให้โอนข้าราชการผู้นี้ก็มีหนังสือลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2548 ขอระงับการโอนไปกรม ก. ซึ่ง กรม ข. ก็ได้แจ้งให้กรม ก.ทราบแล้ว กรณีนี้เป็นการขอระงับก่อนคำสั่งรับโอนมีผลใช้บังคับ ดังนั้น เพื่อให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง กรม ก. จึงต้องออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งรับโอนดังกล่าว

กรณีคำสั่งที่ออกมาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น

1. กรณีกรมมีคำสั่งบรรจุบุคคลซึ่งได้รับวุฒิประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ระดับต้น) เข้ารับราชการในตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 2 รับเงินเดือนในอันดับ ท.2 ชั้น 5,920 บาท

โดยวิธีการคัดเลือก ตามมาตรา 50 ภายหลังตรวจสอบพบว่า กรณีนี้ไม่สามารถคัดเลือกบรรจุได้ เพราะ ก.พ. กำหนดให้วุฒิประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์(ระดับต้น) เป็นวุฒิที่ให้คัดเลือกบรรจุ ในตำแหน่งพยาบาลเทคนิค 2 เท่านั้น (ว 28/2547) ฉะนั้น กรณีนี้กรมจึงไม่อาจใช้วิธีการคัดเลือก เพื่อบรรจุบุคคลผู้นี้ได้ คำสั่งบรรจุผู้ได้รับคัดเลือกดังกล่าวจึงไม่ถูกต้องตามกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกบรรจุบุคคลในกรณีที่มีเหตุพิเศษที่ไม่ต้องสอบแข่งขัน และไม่มีวิธีใดที่จะแก้ไขคำสั่ง ให้ถูกต้องได้ **ต้องยกเลิกคำสั่งบรรจุดังกล่าว**

2. กรณีกรมมีคำสั่งย้ายข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานพัฒนาสังคม 5 ซึ่งได้รับวุฒิปริญญาตรีเพิ่มขึ้น (ปริญญานิติศาสตรบัณฑิต ซึ่งไม่ใช่วุฒิกฎีกา) ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนิติกร 5 โดยผู้ไม่ได้เป็นผู้สอบแข่งขันได้ในสายงานที่จะแต่งตั้ง และไม่เคยดำรงตำแหน่งในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ 3 แต่อย่างใด คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ถูกต้องตามกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การย้ายข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งได้รับวุฒิปริญญาตรีเพิ่มขึ้น (ว 12/2533 ว 15/2547 หรือ ว 7/34 แล้วแต่กรณี) และไม่สามารถแก้ไขคำสั่งได้ กรณีจึงต้องยกเลิกคำสั่งดังกล่าว

3. กรณีกรมมีคำสั่ง...../..... ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2548 เลื่อนข้าราชการตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี 4 ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี 5 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2548 โดยวิธีคัดเลือกตาม ว 34/2547 ต่อมาตรวจสอบพบว่า ข้าราชการผู้นี้มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งขั้นต่ำตามคุณวุฒิไม่ครบตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.กำหนดไว้ใน ว 34/2547 (จะครบในวันที่ 1 กันยายน 2548) จึงทำให้คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้อง เพราะในวันที่คำสั่งมีผลใช้บังคับ (1 เมษายน 2548) ผู้นี้ยังมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ฉะนั้น จึงต้องยกเลิกคำสั่งเลื่อน โดยไม่อาจใช้วิธีการแก้ไขคำสั่ง เพราะหากแก้ไขคำสั่งจะทำให้คำสั่งนั้นเป็นการออกคำสั่งแต่งตั้งล่วงหน้า โดยแต่งตั้งล่วงหน้าไปก่อนวันที่ผู้นี้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ ซึ่งมีอาจกระทำได้ตามหนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0202/ว 48 ลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2530 ที่มีให้ออกคำสั่งแต่งตั้ง ข้าราชการพลเรือนที่มีคุณสมบัติยังไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ดำรงตำแหน่งใด ๆ เป็นการ ล่วงหน้า โดยให้คำสั่งมีผลใช้บังคับเมื่อผู้ได้รับแต่งตั้งมีคุณสมบัติครบถ้วนแล้ว

กรณีนี้ไม่ใช่กรณีที่ต้องดำเนินการตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ที่กำหนดว่า หากได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใดแล้ว ภายหลังพบว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 52 แต่งตั้งผู้นั้นกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นในระดับเดียวกับตำแหน่งเดิมที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งโดยพลัน เพราะระยะเวลาขั้นต่ำในการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งตามคุณวุฒิของบุคคลและระดับตำแหน่งที่จะแต่งตั้งตามที่กำหนดใน ว 34/47 เป็นคุณสมบัติที่กำหนดเพิ่มเติม ไม่ใช่เป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

กรณีดังกล่าวจึงต้องใช้วิธียกเลิกคำสั่งที่ไม่ถูกต้องนั้น โดยไม่อาจใช้วิธีแก้ไขคำสั่งได้ตามที่กล่าวไปข้างต้น และไม่ใช้กรณีแต่งตั้งให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมตามมาตรา 62

คำสั่งที่ออกมาแล้วที่ไม่อาจแก้ไขหรือยกเลิกคำสั่ง

1. กรม ก. มีคำสั่ง...../.....ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2548 เลื่อนข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่ง
เจ้าพนักงานพัฒนาสังคม 5 ชั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6 ตามผลการสอบ
คัดเลือกได้ ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 แต่ต่อมาข้าราชการผู้นี้แสดงความจำนงขอสละสิทธิการเลื่อน
ตำแหน่ง

กรณีเช่นนี้ กรมไม่อาจยกเลิกคำสั่งเลื่อนตำแหน่งดังกล่าวได้ เพราะคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่ง
ที่ถูกต้องตามกฎหมาย

เนื่องจากมาตรา 59 บัญญัติว่า การเลื่อนตำแหน่งผู้สอบคัดเลือกได้ ให้เลื่อนได้ตามความ
เหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ และประวัติการรับราชการ การกำหนดให้
แต่งตั้งได้ตามความเหมาะสมนั้น จึงเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า การเลื่อนผู้สอบคัดเลือกได้ให้ดำรงตำแหน่ง
ในระดับที่สูงขึ้นนั้น มิใช่เป็นสิทธิ ของผู้ที่ได้รับการเลื่อน แต่เป็นดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาที่จะ
พิจารณาตามความเหมาะสม และเมื่อการเลื่อนตำแหน่งมิใช่เป็นสิทธิของผู้ที่จะได้เลื่อนแล้ว กรณีของ
ข้าราชการผู้นี้จึงไม่อาจสละสิทธิการเลื่อนตำแหน่งได้ ดังนั้น การที่ผู้นี้แสดงความจำนงขอสละสิทธิการ
เลื่อนชั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6 จึงไม่มีผลทำให้คำสั่งเลื่อนบุคคลนี้กลายเป็น
คำสั่งที่คลาดเคลื่อนในข้อเท็จจริงหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด กรมจึงไม่อาจยกเลิกคำสั่งดังกล่าวได้

2. กรม ข. ได้มีหนังสือทาบทามขอรับโอนนางสาวเมตตาไปยังกรม พ. ที่ผู้นี้สังกัด และ
กรม พ.ก็ได้ตกลงยินยอมในการโอนแล้ว กรม ข. จึงมีคำสั่งรับโอนข้าราชการผู้นี้ และกรม พ. ก็มีคำสั่ง
ให้โอน โดยทั้งสองคำสั่งนี้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 แต่หลังจากวันดังกล่าวผู้นี้ยังคงปฏิบัติ
หน้าที่อยู่ในกรม พ. ตามเดิม พร้อมกับมีหนังสือลงวันที่ 15 มิถุนายน 2548 แสดงความจำนงขอระงับ
การโอนดังกล่าว

กรณีเช่นนี้ กรม พ. ไม่อาจยกเลิกคำสั่งให้โอนได้

เนื่องจาก การโอนข้าราชการตามมาตรา 60 วรรคหนึ่ง นั้น ให้กระทำได้เมื่อ ผู้มีอำนาจสั่ง
บรรจุตามมาตรา 52 ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมในการโอนนั้นแล้ว กรณีนี้ เมื่อกรมใหม่ได้มีหนังสือถึง
กรมเดิมขอทำความตกลงเพื่อรับโอนข้าราชการ และกรมเดิมก็ได้ตกลงยินยอมในการโอนนี้แล้ว ต่อมา
กรมใหม่ได้มีคำสั่งรับโอนแล้ว ประกอบกับกรมเดิมก็มีคำสั่งให้โอนแล้ว การดำเนินการดังกล่าวจึงเป็น
การดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมายและมีผลทำให้ข้าราชการรายนี้โอนไปเป็นข้าราชการสังกัดกรมใหม่แล้ว
ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 กรณีจึงไม่อาจยกเลิกคำสั่งได้

กรณีเฉพาะ

เป็นกรณีที่กฎหมายตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ได้กำหนดแนวทาง
การแก้ไขปัญหาไว้ชัดเจนแล้ว หากพบว่าการแต่งตั้งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ได้แก่

1. กรณีตามมาตรา 62 สรุปว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา 57 (ย้าย) มาตรา 58 (เลื่อน) หรือมาตรา 60 (โอน) แล้ว หากภายหลังปรากฏว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 52 แต่งตั้งผู้นั้นให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นในระดับเดียวกับตำแหน่งเดิมที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งโดยพลัน

เป็นกรณีที่ไม่ต้องยกเลิกคำสั่ง แต่ออกคำสั่งใหม่อีกฉบับแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติไม่ตรงผู้นั้นกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นในระดับเดียวกับตำแหน่งเดิม

2. กรณีตามมาตรา 67 สรุปว่า ผู้ได้รับบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด หากภายหลังปรากฏว่าขาดคุณสมบัติทั่วไป โดยไม่ได้รับการยกเว้นในกรณีที่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 30 หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น โดยไม่ได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 52 สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน

เป็นกรณีที่ไม่ใช่การยกเลิกคำสั่งบรรจุนั้น แต่เป็นการออกคำสั่งอีกฉบับสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

ตอบข้อหารือ

คำถาม 1 : กระทรวง ก. มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งเลื่อนนางสาวฟ้าใส ตำแหน่งนายแพทย์ 8 วช. ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์ 9 โดยให้เหตุผลว่า ผู้นี้ได้ขอสละสิทธิที่จะได้รับการแต่งตั้ง เนื่องจากมีความจำเป็นต้องดูแลครอบครัว ถามว่า การยกเลิกคำสั่งเช่นนี้จะกระทำได้หรือไม่ และหากยกเลิกคำสั่งดังกล่าว สถานภาพของนางสาวฟ้าใส จะเป็นเช่นใด และกระทรวง ก. ควรดำเนินการอย่างไร

ตอบ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า กระทรวง ก. ได้ดำเนินการตามกระบวนการเลื่อนและแต่งตั้งนางสาวฟ้าใส ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์ 9 ถูกต้องตามข้อเท็จจริงและข้อกำหนดแล้ว ก็ไม่อาจมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งเลื่อนดังกล่าวได้ แต่หากผู้นี้ประสงค์จะกลับไปดำรงตำแหน่งนายแพทย์ 8 วช. และกระทรวง ก. ไม่ขัดข้อง ก็จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนการย้ายลดระดับต่อไป

(ตอบข้อหารือของกองกฎหมาย ที่ 1029 ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2544)

คำถาม 2 : กรมหารือว่า กรมมีคำสั่งอนุญาตให้นางปัท ลาดออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2545 แต่ผู้นี้ได้ยื่นหนังสือลงวันที่ 8 ตุลาคม 2545 ต่อผู้บังคับบัญชาขอยกเลิกการลาออกจากราชการ และแจ้งความประสงค์ขอรับราชการตามเดิม จึงขอหารือว่า เรื่องดังกล่าวสามารถกระทำได้หรือไม่ และต้องดำเนินการโดยมีขั้นตอนอย่างไร

ตอบ ผู้นี้มีหนังสือแสดงความจำนงขอระงับการลาออกก่อนที่การลาออกมีผลใช้บังคับ หนังสือขอระงับการลาออกดังกล่าวจึงใช้ได้ และมีผลให้คำสั่งที่อนุญาตให้ผู้นี้ลาออกจากราชการได้ตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2545 เป็นต้นไป เป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้องกับข้อเท็จจริงและไม่มีผลใช้บังคับ กรณีนี้ กรมจึงควรยกเลิกคำสั่งดังกล่าวเพื่อให้ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริงต่อไป

(หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1001/438 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2545)

คำถาม 3 : นางประกายดาว มีหนังสือลงวันที่ 25 สิงหาคม 2539 ขอลาออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ 26 สิงหาคม 2539 เนื่องจากสุขภาพไม่แข็งแรง ซึ่งจังหวัด ร. ได้มีคำสั่งที่ 1 ลงวันที่ 12 กันยายน 2539 อนุญาตให้ผู้นี้ลาออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ 26 สิงหาคม 2539 แล้ว แต่ต่อมาจังหวัดมีคำสั่งที่ 2 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2539 ยกเลิกคำสั่งที่ 1 โดยให้เหตุผลว่า นางประกายดาว ได้ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2539 ซึ่งเป็นวันก่อนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ลงนามในคำสั่งอนุญาตให้ลาออกจากราชการ (คำสั่งที่ 1) ผู้นี้จึงออกจากราชการนับแต่วันที่ถึงแก่กรรม คือ วันที่ 6 กันยายน 2539

ถามว่า คำสั่งที่ 1 ลงวันที่ 12 กันยายน 2539 ที่อนุญาตให้นางประกายดาว ลาออกจากราชการ ถูกต้องหรือไม่ คำสั่งที่ 2 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2539 ที่ยกเลิกคำสั่งที่ 1 ถูกต้องหรือไม่

ตอบ กรณีดังกล่าวนางประกายดาว ยื่นหนังสือขอลาออกน้อยกว่า 30 วัน และผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจอนุญาตการลาออกไม่ได้อนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรให้บุคคลดังกล่าวยื่นหนังสือขอลาออกน้อยกว่า 30 วัน ดังนั้น การลาออกของผู้นี้จึงมีผล 30 วัน นับถัดจากวันยื่นหนังสือขอลาออก คือ มีผลวันที่ 25 กันยายน 2539 และในขณะที่ผู้ว่าฯ พิจารณาการลาออกของนางประกายดาว เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2539 นั้น ผู้นี้ได้เสียชีวิตลงแล้ว ตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน 2539 ทำให้พ้นสภาพการเป็นข้าราชการ นับแต่วันดังกล่าว ผู้ว่าฯ จึงไม่สามารถพิจารณาการลาออกของนางประกายดาวต่อไปได้

ดังนั้น คำสั่งที่ 1 ลงวันที่ 12 กันยายน 2539 ซึ่งอนุญาตให้นางประกายดาว ลาออกจากราชการ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่มีผลใช้บังคับ เพราะผู้นี้เสียชีวิตลงตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน 2539 ดังนั้นคำสั่งที่ 2 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2539 ที่ยกเลิกคำสั่งที่ 1 ถูกต้องแล้ว

(หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1001/839 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2548)

คำถาม-คำตอบ

1. น.ส.แพรวเตอร้ ได้รับปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา) ที่กรม ก. กรมจึงมีคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้นี้ให้ดำรงตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา) รับเงินเดือนในอันดับ ท.3 ชั้น 7,960 บาท ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 เป็นต้นไป

คำถาม : คำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้นี้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ถูกต้องจะให้กรมดำเนินการอย่างไร

คำตอบ : - คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายในเรื่องหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ได้รับเงินเดือนตามคุณวุฒิ เพราะอัตราเงินเดือนของผู้นี้ได้รับวุฒิปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ต่อจาก ม.ปลาย ก.พ. กำหนดให้ได้รับในอันดับ ท.3 ชั้น 7,260 บาท

- กรณีนี้กรม ก. ต้องดำเนินการแก้ไขคำสั่งบรรจุและแต่งตั้ง น.ส.แพรวเตอร้ เฉพาะในส่วนของการให้ได้รับเงินเดือน โดยแก้ไขจากชั้น 7,960 บาท เป็นชั้น 7,260 บาท

2. น.ส.แพรวเตอร้ได้รับปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา ได้รับการคัดเลือกจาก กรม ก. ในตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา) กรม ก. จึงมีคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้นี้ให้ดำรงตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา) รับเงินเดือนในอันดับ ท.3 ชั้น 7,260 บาท ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 เป็นต้นไป

คำถาม : คำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้นี้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ถูกต้องจะให้กรมดำเนินการอย่างไร

คำตอบ : - คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายในเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้ารับราชการในกรณีที่มีเหตุพิเศษที่ไม่ต้องสอบแข่งขัน เพราะต้องมีวุฒิตามที่ ก.พ. กำหนดให้คัดเลือกได้ แต่วุฒิปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ไม่ใช่วุฒิที่ ก.พ. กำหนดให้คัดเลือกเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ (ว 28/47)

- กรณีนี้กรม ก. ไม่อาจแก้ไขคำสั่งได้ ต้องใช้วิธียกเลิกคำสั่ง

3. น.ส.แพรวเตอร้ได้รับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา (วิศวกรรมโยธา) ซึ่ง ก.พ. พิจารณาคุณวุฒิแล้วว่าเป็นทางวิศวกรรมโยธา สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา)

ที่ กรม ก. กรมจึงมีคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้ให้ดำรงตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา) รับเงินเดือนในอันดับ ท.3 ชั้น 7,260 บาท ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 เป็นต้นไป

คำถาม : คำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้นี้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ถูกต้องจะให้กรมดำเนินการอย่างไร

คำตอบ :

- คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายในเรื่องคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งของผู้ได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา 56 แห่ง พ.ร.บ.ข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 เพราะตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา) ก.พ. กำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งว่า ต้องได้รับปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ซึ่งเป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีพื้นฐานต่อจากมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา แต่ผู้นี้ได้รับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษา ถึงแม้ว่า ก.พ. จะพิจารณาว่าเป็นวุฒิทางวิศวกรรมโยธาก็ตาม ผู้นี้จึงเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ตรงตาม คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งวิศวกรวิชาชีพ 3 (วิศวกรรมโยธา)
- กรณีไม่ต้องยกเลิกคำสั่งบรรจุดังกล่าว แต่ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 52 สั่งให้ผู้นี้ออกจากราชการโดยพลันตามนัยมาตรา 67 แห่ง พ.ร.บ.ข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535

4. นายนกแก้ว ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 5 ตำแหน่งเลขที่ 74 ได้รับการขึ้นบัญชีเป็นผู้สอบคัดเลือกได้ในตำแหน่งบุคลากร 6 ตามประกาศผลสอบของกรม ก. ลงวันที่ 1 มกราคม 2548 ต่อมา กรมมีคำสั่ง ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2548 สั่งเลื่อนผู้ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบุคลากร 6 ตำแหน่งเลขที่ 18 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 เป็นต้นไป

คำถาม : คำสั่งเลื่อนระดับของผู้นี้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ถูกต้องจะให้กรมดำเนินการอย่างไร

คำตอบ :

- คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายในเรื่องหลักเกณฑ์การแต่งตั้งย้อนหลัง เนื่องจากไม่มีคำสั่งให้ผู้รักษาการหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่จะเลื่อน
- กรณีนี้กรม ก. ต้องดำเนินการแก้ไขคำสั่งเลื่อนระดับนายนกแก้ว ในส่วนของวันที่ ได้รับการเลื่อน โดยแก้ไขจากวันที่ 1 มกราคม 2548 เป็นวันที่ 1 มิถุนายน 2548 ซึ่งเป็นวันที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 52 ลงนามในคำสั่งเลื่อนดังกล่าว

5. นายนกแก้ว ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 5 ตำแหน่งเลขที่ 74 กรมมีคำสั่งให้ผู้รักษาการในตำแหน่งบุคลากร 6 ตำแหน่งเลขที่ 18 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 เป็นต้นไป ต่อมากรม ได้พิจารณาคัดเลือกผู้ให้ดำรงตำแหน่งบุคลากร 6 และมีคำสั่งลงวันที่ 1 มิถุนายน 2548 สั่งเลื่อนผู้ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบุคลากร 6 ตำแหน่งเลขที่ 18 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 เป็นต้นไป

คำถาม : คำสั่งเลื่อนระดับของผู้นี้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ถูกต้องจะให้กรมดำเนินการอย่างไร

คำตอบ :

- คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายในเรื่องหลักเกณฑ์การเลื่อนตำแหน่ง เนื่องจากเป็นกรณีที่ ก.พ. กำหนดให้เลื่อนและแต่งตั้งจากผู้สอบคัดเลือกได้ (ว 5/36) แต่ปรากฏว่าผู้นี้ไม่ได้ผ่านการสอบคัดเลือกในตำแหน่งบุคลากร 6
- กรณีนี้กรม ก. ต้องยกเลิกคำสั่งเลื่อนระดับดังกล่าว

6. นายนกแก้ว ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 5 ตำแหน่งเลขที่ 74 ได้รับการขึ้นบัญชีเป็นผู้สอบคัดเลือกได้ในตำแหน่งบุคลากร 6 ตามประกาศผลสอบของกรม ก. ลงวันที่ 1 มกราคม 2548 ต่อมากรมมีคำสั่ง ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2548 สั่งเลื่อนผู้ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบุคลากร 6 ตำแหน่ง

เลขที่ 18 ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 เป็นต้นไป ต่อมาเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2548 นายนกแก้วได้ขอสละสิทธิการเลื่อนตำแหน่งดังกล่าว

คำถาม : กรม ก. สามารถยกเลิกคำสั่งเลื่อนระดับนายนกแก้วได้หรือไม่

คำตอบ : ไม่สามารถยกเลิกคำสั่งดังกล่าวได้ เพราะถือว่าเป็นคำสั่งที่ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว และการเลื่อนข้าราชการผู้สอบคัดเลือกได้ให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นนั้น มิใช่สิทธิของผู้ที่จะได้รับการเลื่อน แต่เป็นดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาที่จะพิจารณาตามความเหมาะสม เมื่อการเลื่อนตำแหน่งมิใช่เป็นสิทธิของผู้ที่จะได้เลื่อนผู้นั้นจึงไม่อาจสละสิทธิได้

7. นายนกแก้ว ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 5 ตำแหน่งเลขที่ 74 ได้รับการขึ้นบัญชีเป็นผู้สอบคัดเลือกได้ในตำแหน่งบุคลากร 6 ตามประกาศผลสอบของกรม ก. ลงวันที่ 1 มกราคม 2548 ต่อมา กรมมีคำสั่ง ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2548 สั่งเลื่อนผู้นั้นขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบุคลากร 6 ตำแหน่งเลขที่ 18 ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 เป็นต้นไป ต่อมากรมตรวจสอบแล้วพบว่า นายนกแก้วไม่มีวุฒิปริญญา

คำถาม : คำสั่งเลื่อนระดับของผู้นี้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ถูกต้องจะให้กรมดำเนินการอย่างไร

คำตอบ : - คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมายในเรื่องคุณสมบัติของผู้ได้รับการแต่งตั้ง ในส่วนของคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่จะได้รับแต่งตั้ง ซึ่งกำหนดว่าตำแหน่งบุคลากร 6 ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาตรีหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้นี้ไม่มีวุฒิปริญญาตรี

- กรณีนี้กรมไม่ต้องยกเลิกคำสั่งเลื่อนระดับที่ไม่ถูกต้องนั้น แต่ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 52 แต่งตั้งผู้นั้นให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมโดยพลัน คือ แต่งตั้งให้นายนกแก้ว ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 5 เหมือนเดิมหรือตำแหน่งอื่นในระดับ 5 ที่ผู้นี้มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ตามนัยมาตรา 62 แห่ง พ.ร.บ.ข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535
